

בית ועד לתורה – הר חברון

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 2

בס"ד, ד' באלול תשס"ח

מדרשי הלכה על עינוי

א. פתיחה

בשיעור היום נשלים את העיון בפרשיות יום הכיפורים בתורה, ונדון בפרשנות המונח עינוי יחד עם העיון במונח צום. בניגוד למה שנמסר תחילה, הרב בני יעביר שיעור כללי ב-15: 12, ולכן נקיים את השיעור שלנו בשעה 10:45.

אני מצרף מקורות לעיון בפרשנות חז"ל לפרשה, השיעור עליו יתקיים בתחילת שבוע הבא.

ב. מדרשי הלכה על הפרשה

1. לימדו את הספרא בויקרא ט"ז (קובץ ובו העתקה מעוצבת ומוגהת על פי כ"י וטיקן 66 ברשת בתיקייה של קבצים שונים לעיון. לימדו שורות 5-72).
2. הערות במהלך לימוד הדרשה על עינוי:
 - א) הערה כללית – תנו את הדעת לשלב ההו"א בדרשות הספרא – האם היתה הו"א ריאליה ששלבים אלו יתקיימו בפני עצמם?
 - ב) שו' 9 – מה משמעות ההו"א שיש להתענות בכל החודש השביעי?
 - ג) שו' 11-23 – שימו לב לשלבי הטיעון השונים ולמבנה של השלבים השונים של הדרשה. עמדו על הסבר הדרשה, מה משמעות הנתון של קיום "במקום אחר".
 - ד) שו' 25 – הביטוי אב בית נפש מופיע בעוד מקום בספרא ביחס לטומאת אוכל נבילה (מצורף). נסו לעמוד על משמעות המונח.
3. עמדו על משמעות העינוי לפי כל אחת משלושת הדרשות.
4. הערות במהלך לימוד הדרשה על איסור מלאכה:
 - א) שו' 30-52 – עמדו על מבנה הדרשה ועל תוכנו. שימו לב לדמיון בין השלבים כאן ובין שלבי הדרשה ביחס לעינוי.
 - ב) שימו לב שהגדרת איסור המלאכה נלמד ישירות ממשכן ומהפסוקים כאן ללא הזכרת מערכת המלאכות של שבת.
5. שו' 69-72:
 - א) מהיכן מצוטטת הרשימה של איסורי יום הכיפורים?
 - ב) מה פשר הדרשה ומה יחסה לדרשה על עינוי?
6. עיינו במקבילות של הספרא:
 - א) בבלי יומא עד: "תנו רבנן תענו... מענוי בידי בני אדם", ובבלי יומא עד. "דתנו רבה רוב יוסף... שבות".
 - ב) ירושלמי יומא פ"ח ה"א, תענו את נפשותיכם... עינוי רעבון" (מה' אקדמיה עמ' 595 שו' 31-48).
7. להרחבה – יוסף תבורי, מועדי ישראל בתקופת המשנה והתלמוד, עמ' 274-276).

ספרא אמור

יכול תהא מטמא בגדים בתוך פה, א >המיעים. תל' לו". 'וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב וטהר. " אינה מטמא בגדים בתוך המיעים. יכול לא טמא בגדים בתוך המיעים. אבל טמא בגדים בתוך הפה. תל' לו". 'נפש. "אב בית נפש היא מטמא. אינה מטמא. לא בתוך המיעים ולא בתוך הפה. "